

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/138/2008

OPINIE O KOMERCJALIZACJI SZPITALI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

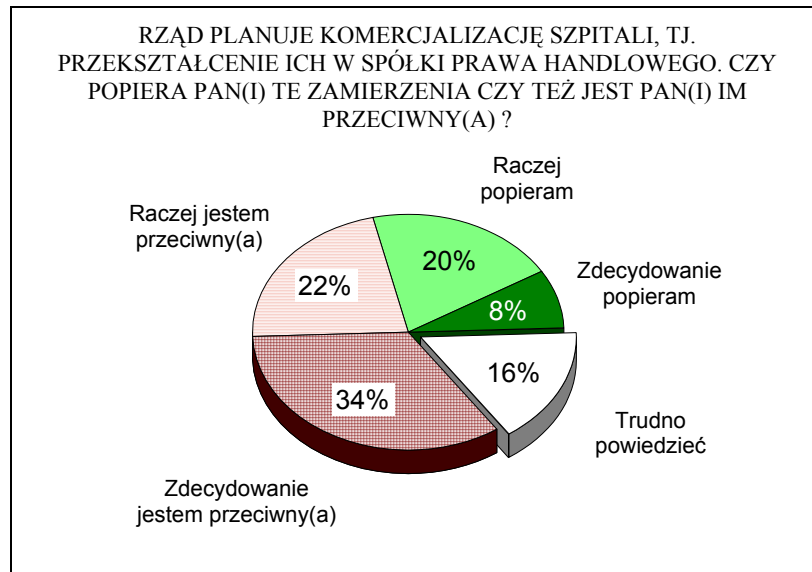
WARSZAWA, WRZESIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

- ❑ Rządowe zamierzenia dotyczące przekształcenia szpitali w spółki prawa handlowego spotykają się z nieprzychylną reakcją społeczną. Większość Polaków (56%) jest przeciwna komercjalizacji szpitali.

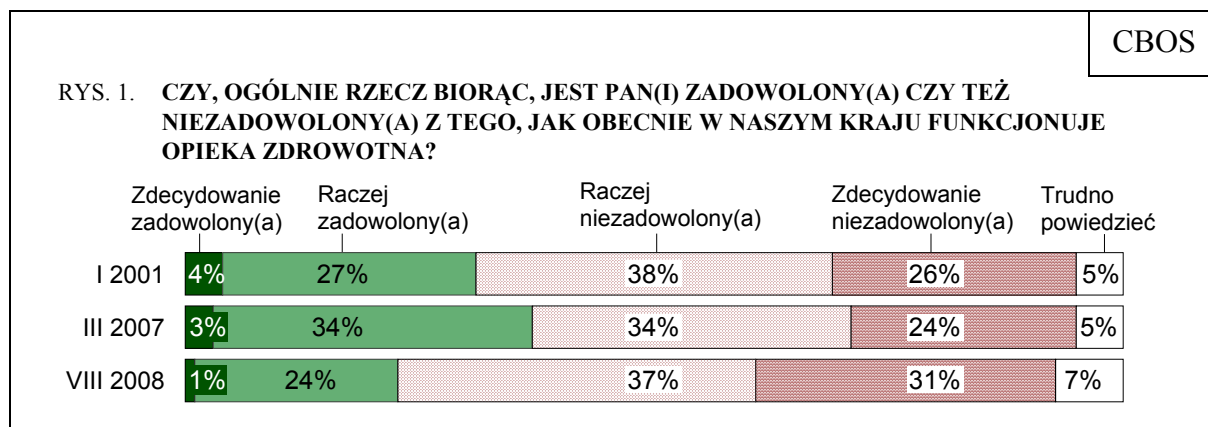
- ❑ W opinii zdecydowanej większości społeczeństwa (71%) decyzje o zmianie formy prawnej szpitala powinny być dobrowolne. Za obowiązkowym przekształcaniem szpitali w spółki prawa handlowego opowiada się tylko niespełna co dziesiąty Polak (9%).
- ❑ Zdaniem większości badanych na komercjalizacji szpitali zyskają prywatni inwestorzy w ochronie zdrowia (71%) oraz lekarze (65%). Mniej osób spodziewa się, że na przekształceniach skorzystają pielęgniarki, choć i one są na ogół zaliczane do beneficjentów planowanych zmian (46%). W ocenie ponad połowy badanych (52%) straty poniosą natomiast sami pacjenci.

Rząd Donalda Tuska planuje przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego. Nie jest to propozycja nowa. Podobne zmiany proponował już m.in. rząd Marka Belki. Kwestia ta wzbudza jednak – tak samo jak wówczas – liczne kontrowersje. Zwolennicy przekształceń przekonują, że zmiana prawnej formy działalności szpitali pozwoli im na zwiększenie racjonalności gospodarowania pieniędzmi, uniemożliwiając bezkarne zadłużanie się tych placówek, jak to niekiedy miało miejsce. Przeciwnicy dostrzegają zagrożenie w tym, że samorządy będą sprzedawać upadające szpitale, a w ich miejscu będzie prowadzona inna bardziej dochodowa działalność. Wyrażane są również obawy, że komercjalizacja szpitali będzie się wiązać z ograniczeniami w dostępie do usług medycznych. W jakim stopniu Polacy podzielają nadzieje i obawy związane z planowanymi zmianami i jaki jest ich stosunek do komercjalizacji szpitali? Kwestie te były przedmiotem naszego sierpniowego badania¹.

FUNKCJONOWANIE OPIEKI ZDROWOTNEJ

Generalnie Polacy nie są zadowoleni z funkcjonowania w naszym kraju opieki zdrowotnej. Co więcej, w ostatnich kilkunastu miesiącach opinie o sposobie działania służby zdrowia się pogorszyły. Od marca 2007 roku do sierpnia 2008 roku odsetek osób niezadowolonych wzrósł o 10 punktów (z 58% do 68%), a odsetek tych, które wyrażają zadowolenie, zmalał o 12 punktów (z 37% do 25%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (219) przeprowadzono w dniach od 1 do 4 sierpnia 2008 roku na liczącej 1076 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Złe oceny funkcjonowania opieki zdrowotnej przeważają we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Co ciekawe, więcej niż przeciętnie osób zadowolonych z działania systemu ochrony zdrowia jest w tych grupach, które, jak można sądzić, stosunkowo częściej korzystają z placówek opieki zdrowotnej, a więc wśród ludzi starszych – powyżej 65 roku życia (36%), emerytów (31%) i rencistów (34%).

POPARCIE DLA KOMERCJALIZACJI SZPITALI

Mimo niezadowolenia z funkcjonowania opieki zdrowotnej propozycje rządu nie są, jak się wydaje, tym, na co czekają Polacy. Rządowe zamierzenia dotyczące przekształcenia szpitali w spółki prawa handlowego spotykają się bowiem z nieprzychylną reakcją społeczną. Większość badanych (56%) jest przeciwna komercjalizacji szpitali, tylko nieco więcej niż jedna czwarta (28%) popiera to rozwiązanie.

Niechętny stosunek do zmiany prawnej formy działalności szpitali przeważa w zdecydowanej większości grup społeczno-demograficznych. Niemniej jednak można wyróżnić czynniki wpływające na pozytywne nastawienie do rządowej propozycji. Poparciem dla komercjalizacji szpitali sprzyja młody wiek, zamieszkiwanie w dużym mieście oraz wyższy status społeczno-ekonomiczny. Stosunkowo najwięcej zwolenników tego rozwiązania jest wśród osób od 18 do 24 roku życia (36%) i od 25 do 34 lat (41%), a ponadto wśród mieszkańców największych miast, liczących ponad 500 tys. ludności (42%), osób z wyższym wykształceniem (44%) i badanych o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1200 zł (43%). W grupach społeczno-zawodowych komercjalizację szpitali popierają przede wszystkim kadra kierownicza i inteligencja (55%), pracownicy umysłowi niższego szczebla (47%), częściej niż przeciętnie także właściciele firm (38%). Wśród biernych zawodowo proponowane rozwiązanie stosunkowo najczęściej podoba się uczniom i studentom (38%).

W potencjalnych elektoratach partyjnych kwestia komercjalizacji szpitali budzi dość duże kontrowersje. Plany rządu popiera ponad połowa wyborców PO. Wśród zwolenników pozostałych ugrupowań, w tym także potencjalnych wyborców współrządzącego PSL, dominuje niechęć.

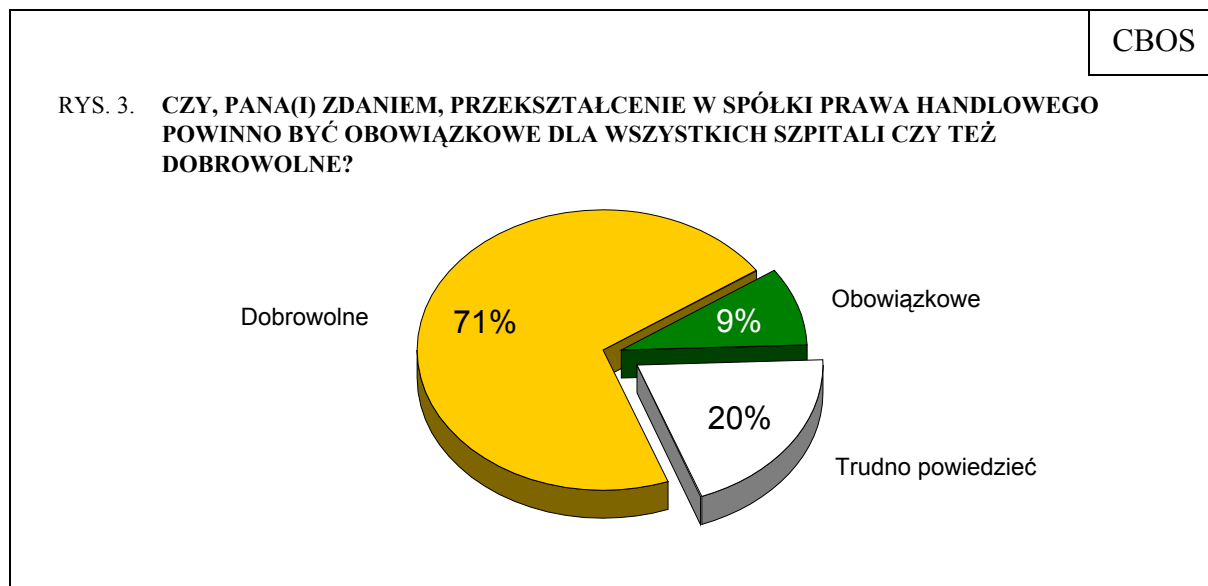
Tabela 1

Potencjalne elektoraty partyjne	Rząd planuje komercjalizację szpitali, tj. przekształcenie ich w spółki prawa handlowego. Czy popiera Pan(i) te zamierzenia czy też jest Pan(i) im przeciwny(a)?		
	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	52	36	12
SLD	33	57	10
PSL	21	79	0
PiS	10	79	11

Warto zauważyć, że stopień zadowolenia z funkcjonowania w Polsce systemu ochrony zdrowia w niewielkim stopniu wpływa na stosunek do komercjalizacji szpitali. Sprzeciw wobec rządowej propozycji przeważa zarówno wśród osób zadowolonych z działania opieki zdrowotnej (51%), jak i (w jeszcze większym stopniu) wśród niezadowolonych (59%).

Jednym z głównych zarzutów opozycji wobec propozycji rządu jest to, że zakłada ona konieczność, a nie dobrowolność przekształcania szpitali w spółki prawa handlowego. Stanowisko opozycji w tej kwestii podziela także opinia publiczna. Komercjalizacja szpitali

byłaby do przyjęcia, ale raczej jako rozwiązanie fakultatywne niż obligatoryjne. Niemal trzy czwarte badanych (71%) uważa, że zmiana prawnej formy działalności szpitala powinna być dobrowolna, a tylko niespełna co dziesiąty (9%) sądzi, że powinna być ona obowiązkowa.

PRZEWIDYWANE SKUTKI KOMERCJALIZACJI SZPITALI

O przyczynach niechęci do komercjalizacji szpitali można wnioskować na podstawie społecznych przewidywań dotyczących skutków wejścia w życie tego rozwiązania. Polacy w znacznej mierze podzielają opinie przeciwników przekształceń, w mniejszym stopniu natomiast trafiają do nich argumenty zwolenników zmian.

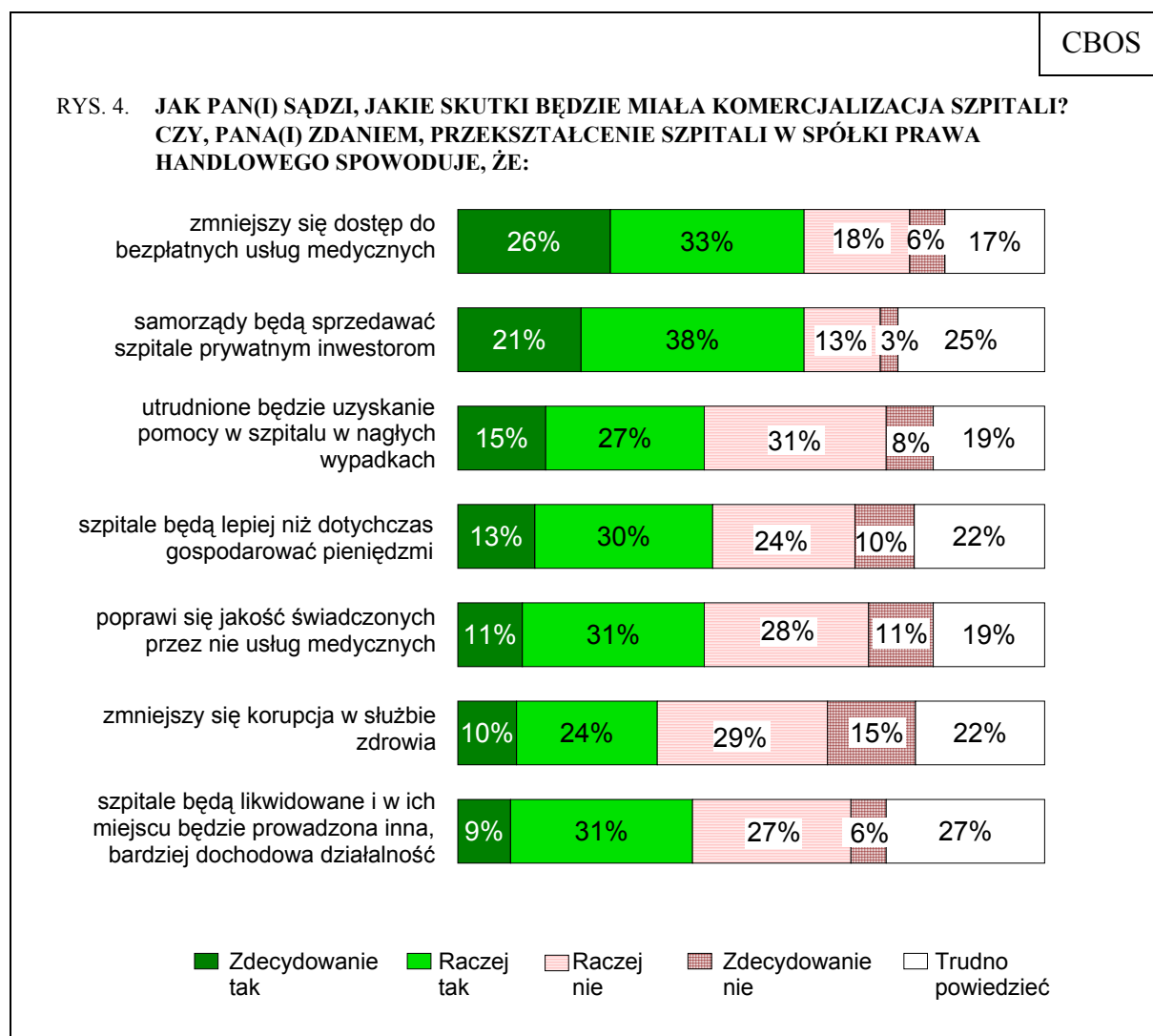
W opinii większości ankietowanych (59%) zmiany formy prawno-organizacyjnej spowodują, że samorządy będą sprzedawać szpitale prywatnym inwestorom. Mniej rozpowszechnione są obawy przed likwidacją szpitali, niemniej jednak wyraża je dwie piąte badanych (40%).

Większość respondentów (59%) jest zdania, że przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje zmniejszenie dostępu do bezpłatnych usług medycznych. Mniej osób obawia się, że po komercjalizacji utrudnione będzie uzyskanie w szpitalu pomocy w nagłych wypadkach, choć i tego rodzaju obawy nie są rzadkością (42%).

Mimo generalnie niechętnego nastawienia do projektu komercjalizacji szpitali i obaw z tym związanych argumenty zwolenników tego rozwiązania także spotykają się w społeczeństwie z pewnym zrozumieniem. Ponad dwie piąte badanych (43%) uważa, że

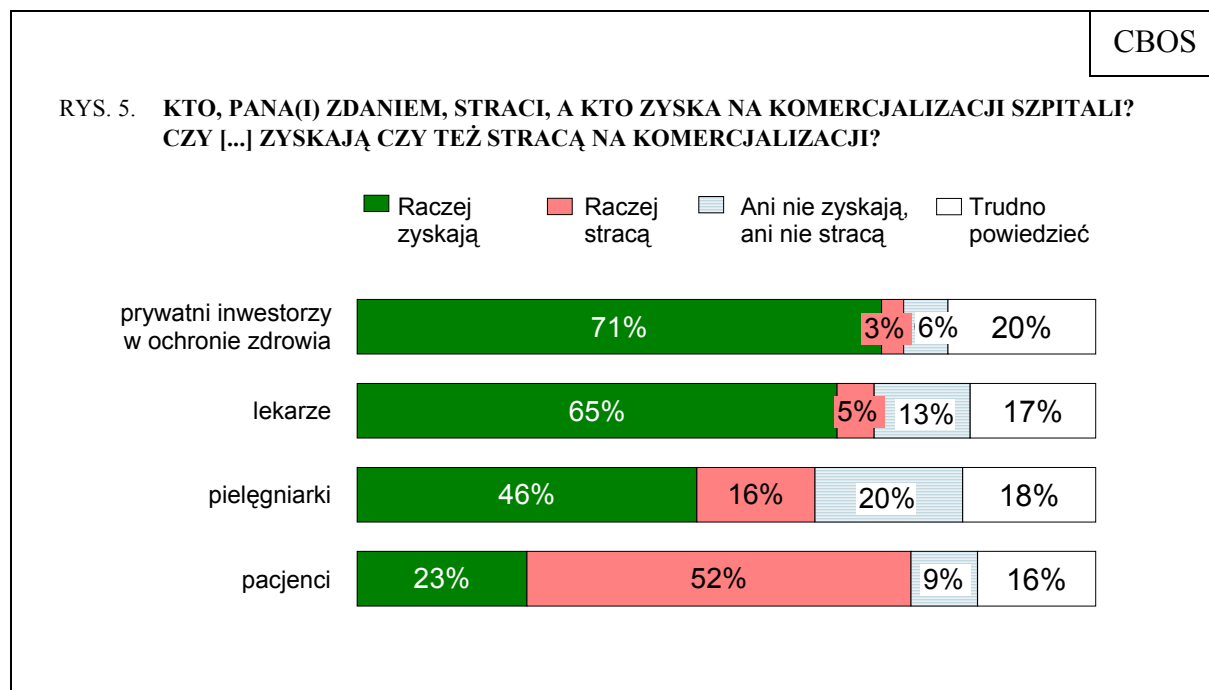
– zgodnie z intencją rządu – nowa forma prawno-organizacyjna szpitali wymusi na nich większą dyscyplinę finansową. Niemal tyle samo osób (42%) spodziewa się poprawy jakości usług świadczonych przez szpitale. Zarazem jednak niewiele mniejsza grupa (39%) wyraża sceptycyzm w tej kwestii przewidując, że przekształcenia nie będą miały wpływu na poprawę jakości usług medycznych.

Najwięcej wątpliwości budzi wpływ planowanych przekształceń na zmniejszenie skali korupcji w służbie zdrowia. Przeważa opinia, że komercjalizacja nie doprowadzi do jej ograniczenia (44%).

Przewidywania dotyczące całościowego bilansu projektowanych zmian dobrze oddaje postrzeżenie beneficjentów przekształceń i tych, którzy na nich tracą. W opinii badanych na komercjalizacji szpitali zyskają przede wszystkim prywatni inwestorzy w ochronie zdrowia

oraz lekarze. Mniej osób spodziewa się, że na przekształceniach skorzystają pielęgniarki, choć i one są na ogół zaliczane do beneficjentów planowanych zmian. W ocenie ponad połowy badanych straty poniosą natomiast sami pacjenci.

Postrzeganie skutków projektowanych zmian wiąże się także z cechami społeczno-demograficznymi respondentów. Zdecydowanie największym optymizmem w przewidywaniu efektów przekształceń w opiece zdrowotnej charakteryzują się te kategorie społeczne, w których poparcie dla komercjalizacji jest najwyższe. Skutki projektowanych zmian najlepiej oceniają zatem osoby o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym (badani z wyższym wykształceniem, deklarujący miesięczne dochody *per capita* powyżej 1200 zł), mieszkańcy największych miast, a także ludzie młodzi. W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej: kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz właściciele firm, a wśród deklarujących się jako bierni zawodowo – uczniowie i studenci.

Postrzeganie skutków zmian statusu prawnego-organizacyjnego szpitali bardzo wyraźnie łączy się także z sympatiami partyjnymi badanych. Elektoraty najważniejszych obecnie partii politycznych są w tej kwestii podzielone – zwolennicy PO oraz, w nieco mniejszym stopniu, sympatycy SLD skłonni są dostrzegać na ogół pozytywne efekty komercjalizacji szpitali, podczas gdy potencjalni wyborcy PiS oraz PSL najczęściej obawiają się wejścia w życie rządowych propozycji. W niektórych kwestiach zwolennicy wszystkich czterech partii są wszakże na ogół zgodni: efektem przekształceń w służbie zdrowia będzie prywatyzacja

szpitali oraz ograniczenia w dostępie do bezpłatnych usług medycznych. Wszystkie omawiane elektoraty zgadzają się też co do tego, że na komercjalizacji szpitali skorzystają prywatni inwestorzy w ochronie zdrowia oraz pracownicy tego sektora: przede wszystkim lekarze, ale także pielęgniarki. W poprawę sytuacji pacjentów wierzą jedynie zwolennicy PO, choć i wśród nich przekonanie o tym, że planowane zmiany leżą w interesie pacjentów, wyraża mniej niż połowa.

Jak widać z powyżej analizy, opinie elektoratów nie układają się zgodnie z podziałami na scenie politycznej. Są one natomiast zbieżne z rozkładem opinii o rządzie w poszczególnych elektoratach. Od początku funkcjonowania gabinetu Donalda Tuska jego działania lepiej oceniają zwolennicy SLD niż elektorat koalicyjnego PSL.

Tabela 2

Jak Pan(i) sądzi, jakie skutki będzie miała komercjalizacja szpitali? Czy, Pana(i) zdaniem, przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje, że:	Potencjalne elektoraty partyjne			
	PO	SLD	PSL	PiS
	w procentach			
– zmniejszy się dostęp do bezpłatnych usług medycznych w szpitalu				
Tak	53	48	78	74
Nie	33	37	14	15
Trudno powiedzieć	14	15	8	11
– samorządy będą sprzedawać szpitale prywatnym inwestorom				
Tak	55	43	63	77
Nie	25	26	21	8
Trudno powiedzieć	20	30	16	15
– utrudnione będzie uzyskanie pomocy w szpitalu w nagłych wypadkach				
Tak	31	34	54	59
Nie	59	48	36	22
Trudno powiedzieć	10	17	9	19
– szpitale będą lepiej niż dotychczas gospodarować pieniędzmi				
Tak	67	60	35	31
Nie	21	22	42	50
Trudno powiedzieć	12	18	23	19
– poprawi się jakość świadczonych przez nie usług medycznych				
Tak	67	51	34	28
Nie	24	30	46	56
Trudno powiedzieć	10	19	20	16
– zmniejszy się korupcja w służbie zdrowia				
Tak	54	44	42	30
Nie	35	31	34	52
Trudno powiedzieć	11	25	24	18
– szpitale będą likwidowane i w ich miejscu będzie prowadzona inna, bardziej dochodowa działalność				
Tak	35	44	42	53
Nie	46	43	28	27
Trudno powiedzieć	19	13	30	20

Tabela 3

Kto, Pana(i) zdaniem, straci, a kto zyska na komercjalizacji szpitali? Czy [...] zyskają czy też stracą na komercjalizacji?	Potencjalne elektoraty partyjne			
	PO	SLD	PSL	PiS
	w procentach			
– prywatni inwestorzy w ochronie zdrowia				
Raczej zyskają	76	75	70	77
Raczej stracą	4	2	5	2
Ani nie zyskają, ani nie stracą	5	6	11	5
Trudno powiedzieć	15	17	14	16
– lekarze				
Raczej zyskają	70	73	61	69
Raczej stracą	7	7	5	5
Ani nie zyskają, ani nie stracą	13	10	19	12
Trudno powiedzieć	10	10	15	14
– pielęgniarce				
Raczej zyskają	60	55	39	47
Raczej stracą	12	13	18	17
Ani nie zyskają, ani nie stracą	16	19	28	22
Trudno powiedzieć	12	13	15	14
– pacjenci				
Raczej zyskają	44	34	17	8
Raczej stracą	35	47	69	66
Ani nie zyskają, ani nie stracą	9	12	3	11
Trudno powiedzieć	12	7	11	15

Niemal wszystkie opinie dotyczące skutków komercjalizacji szpitali w sposób istotny statystycznie wiążą się ze stosunkiem do planowanych zmian. Tym, co w największym stopniu określa nastawienie do projektu przekształceń prawno-organizacyjnej formy działalności szpitali, jest postrzeganie skutków zmian dla pacjentów (R Pearsona = 0,66), ich wpływu na sposób zarządzania finansami szpitali (R Pearsona = 0,62) oraz na jakość świadczonych przez nie usług (R Pearsona = 0,60). Na pozytywny bądź negatywny stosunek do komercjalizacji bardzo silnie wpływają również przewidywania dotyczące dostępności usług medycznych (R Pearsona = 0,42) i możliwości uzyskania pomocy w nagłych wypadkach (R Pearsona = 0,48), skali korupcji w służbie zdrowia (R Pearsona = 0,46) oraz ewentualnej likwidacji szpitali w przyszłości (R Pearsona = 0,44). Mniejsze, choć także istotne znaczenie mają przewidywania dotyczące prywatyzacji szpitali (R Pearsona = 0,29) oraz skutków zmian dla pielęgniarek (R Pearsona = 0,30). Nieistotne okazują się natomiast opinie o skutkach komercjalizacji dla lekarzy i prywatnych inwestorów w ochronie zdrowia.

W celu lepszego zrozumienia sposobu myślenia badanych o skutkach komercjalizacji szpitali przeprowadziliśmy analizę czynnikową. Polega ona na badaniu współzależności między poszczególnymi przewidywaniami dotyczącymi efektów planowanych przekształceń

i umożliwia wyodrębnienie bardziej ogólnych kategorii obrazujących postrzeganie projektowanych zmian. W wyniku przeprowadzenia analizy czynnikowej wyodrębnione zostały trzy czynniki – trzy kryteria oceny proponowanych przez rząd przekształceń w funkcjonowaniu szpitali. Komerccjalizacja tych placówek jest zatem oceniana przez pryzmat tego, czy przyczyni się do poprawy działalności służby zdrowia (czynnik I), kto będzie beneficjentem zmian (czynnik II) oraz jak wpłynie ona na dostępność usług medycznych (czynnik III). Tabela 4 pokazuje, które opinie o skutkach komercjalizacji szpitali wchodzi w skład ogólnych czynników – kryteriów oceny planowanych zmian. Szczególną uwagę zwraca czynnik III, który zawiera opinie o prywatyzacji szpitali i dostępności usług medycznych. Współzależność między tymi opiniami wskazuje, że w ocenie społecznej ewentualna sprzedaż szpitali prywatnym inwestorom będzie oznaczać ograniczenie dostępu do usług medycznych.

Tabela 4

Przewidywane skutki komercjalizacji szpitali	Czynnik I Poprawa działalności służby zdrowia	Czynnik II Beneficjenci przekształceń	Czynnik III Prywatyzacja szpitali i pogorszenie dostępu do świadczeń medycznych
	Ładunki czynnikowe		
Poprawa jakości usług medycznych	0,86	0,06	0,01
Lepsze gospodarowanie pieniędzmi przez szpital	0,82	0,05	-0,04
Zmniejszenie korupcji w służbie zdrowia	0,80	-0,10	0,07
Korzyści dla pacjentów	0,63	-0,01	-0,28
Korzyści dla lekarzy	-0,20	0,85	-0,13
Korzyści dla prywatnych inwestorów w ochronie zdrowia	0,04	0,63	0,28
Korzyści dla pielęgniarek	0,24	0,62	-0,17
Sprzedaż szpitali prywatnym inwestorom	0,08	0,11	0,79
Zmniejszenie dostępu do bezpłatnych usług medycznych	0,02	-0,01	0,77
Likwidacja szpitali	-0,12	-0,13	0,68
Utrudnienia w uzyskaniu pomocy w nagłych wypadkach	-0,24	-0,05	0,61
Procent wyjaśnionej wariancji (61%)	36%	14%	11%

Projekt komercjalizacji szpitali spotyka się z nieprzychylną reakcją większości polskiego społeczeństwa. Jak przewidują badani, skutkiem przekształcenia szpitali w spółki prawa handlowego będzie ich prywatyzacja, a w przyszłości – nawet likwidacja części placówek. Prywatyzacja szpitali będzie z kolei oznaczać ograniczenie dostępu do bezpłatnych usług medycznych. W efekcie mimo że planowane zmiany – w ocenie znacznej części opinii społecznej – są racjonalne, ponieważ będą sprzyjały lepszemu gospodarowaniu publicznymi pieniędzmi i podnoszeniu jakości usług medycznych, w przekonaniu większości Polaków nie leżą jednak w interesie pacjentów.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tego, jak obecnie w naszym kraju funkcjonuje opieka zdrowotna?

(%)

	Zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	68	7	1071
Płeć				
Mężczyźni	26	68	7	506
Kobiety	24	69	7	565
Wiek				
18-24 lata	30	61	9	156
25-34	21	69	10	197
35-44	16	79	5	167
45-54	23	72	5	169
55-64	23	72	5	185
65 lat i więcej	36	57	7	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	28	64	9	402
Miasto do 20 tys.	20	70	10	148
20-100 tys.	30	65	5	209
101-500 tys.	19	76	5	167
501 tys. i więcej mieszk.	21	76	3	145
Wykształcenie				
Podstawowe	31	60	10	288
Zasadnicze zawodowe	26	68	6	274
Średnie	22	73	5	359
Wyższe	19	76	5	150
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	81	4	83
Prac.umysł.niż.szczębla	13	82	5	79
Pracownicy fiz.- umysł.	21	72	7	103
Robotnicy wykwalifikowani	25	68	7	118
Robotnicy niewykwalifik.	24	71	5	50
Rolnicy	18	74	8	56
Pracujący na własny rach.	15	79	6	45
Bierni zawodowo				
Renciści	34	58	7	98
Emeryci	31	63	6	247
Uczniowie i studenci	26	66	8	70
Bezrobotni	30	58	12	73
Gospodynie domowe i inni	28	66	5	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	20	74	6	133
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	16	79	5	90
sekt. pryw. poza rolnict.	20	73	7	258
prywatnym gosp. rolnym	22	70	8	70
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	23	74	3	47
301-500	26	70	4	107
501-900	26	69	5	200
901-1200	28	69	3	147
Powyżej 1200 zł	26	69	4	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	21	72	8	231
Średnie	25	69	6	442
Dobre	27	66	7	398
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	27	70	2	80
Raz w tygodniu	28	65	7	484
1-2 razy w miesiącu	21	71	8	179
Kilka razy w roku	21	74	6	192
W ogóle nie uczestniczy	22	70	8	136
Poglądy polityczne				
Lewica	26	69	6	144
Centrum	28	68	3	284
Prawica	24	71	5	333
Trudno powiedzieć	22	65	12	311

Tabela 2. Rząd planuje komercjalizację szpitali, tj. przekształcenie ich w spółki prawa handlowego. Czy popiera Pan(i) te zamierzenia czy też jest Pan(i) im przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	28	56	16	1074
Płeć				
Mężczyźni	31	54	15	509
Kobiety	25	57	18	565
Wiek				
18-24 lata	36	44	20	155
25-34	41	47	12	197
35-44	30	55	16	168
45-54	24	64	11	170
55-64	24	58	18	186
65 lat i więcej	11	66	23	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	60	21	402
Miasto do 20 tys.	28	57	15	148
20-100 tys.	31	58	12	210
101-500 tys.	30	52	18	166
501 tys. i więcej mieszk.	42	45	13	147
Wykształcenie				
Podstawowe	15	59	26	289
Zasadnicze zawodowe	22	63	15	275
Średnie	35	54	11	360
Wyższe	44	41	15	150
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	31	14	83
Prac.umysł.niż.szczębla	47	44	9	80
Pracownicy fiz.- umysł.	23	62	15	103
Robotnicy wykwalifikowani	29	61	10	119
Robotnicy niewykwalifik.	13	65	22	50
Rolnicy	23	63	14	57
Pracujący na własny rach.	38	42	20	45
Bierni zawodowo				
Renciści	18	64	17	98
Emeryci	16	63	22	247
Uczniowie i studenci	38	41	22	69
Bezrobotni	31	54	15	73
Gospodynie domowe i inni	24	61	14	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	34	55	11	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	36	58	6	91
sekt. pryw. poza rolnict.	34	48	18	258
prywatnym gosp. rolnym	20	62	19	71
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	19	68	13	47
301-500	21	62	16	108
501-900	20	63	17	200
901-1200	32	57	11	147
Powyżej 1200 zł	43	45	12	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	17	66	17	231
Średnie	22	60	18	444
Dobre	40	45	15	400
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	13	70	17	80
Raz w tygodniu	22	60	18	484
1-2 razy w miesiącu	26	60	14	179
Kilka razy w roku	39	44	16	194
W ogóle nie uczestniczy	40	45	16	136
Poglądy polityczne				
Lewica	37	53	10	144
Centrum	31	56	12	285
Prawica	32	56	12	334
Trudno powiedzieć	15	56	29	311

Tabela 3. Jak Pan(i) sady, jakie skutki będzie miała komercjalizacja szpitali? Czy, Pana(i) zdaniem, przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje, że **zmniejszy się dostęp do bezpłatnych usług medycznych w szpitalu?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	59	24	17	1072
Płeć				
Mężczyźni	57	27	15	507
Kobiety	60	20	19	565
Wiek				
18-24 lata	57	28	16	155
25-34	56	30	14	196
35-44	59	26	15	168
45-54	62	24	14	169
55-64	61	23	16	186
65 lat i więcej	59	14	27	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	57	19	23	401
Miasto do 20 tys.	56	23	22	148
20-100 tys.	59	28	13	210
101-500 tys.	64	25	10	165
501 tys. i więcej mieszk.	60	29	10	147
Wykształcenie				
Podstawowe	55	15	30	289
Zasadnicze zawodowe	60	23	17	274
Średnie	61	28	10	360
Wyższe	59	32	9	149
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	55	37	8	83
Prac. umysł. niż. szczebla	65	28	8	80
Pracownicy fiz.- umysł.	56	28	16	102
Robotnicy wykwalifikowani	62	26	13	119
Robotnicy niewykwalifik.	61	18	21	50
Rolnicy	71	16	13	56
Pracujący na własny rach.	62	29	9	45
Bierni zawodowo				
Renciści	55	22	23	98
Emeryci	61	16	23	247
Uczniowie i studenci	49	34	17	69
Bezrobotni	53	25	22	73
Gospodynie domowe i inni	58	18	24	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	66	26	8	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	65	24	11	91
sekt. pryw. poza rolnict.	55	30	15	257
prywatnym gosp. rolnym	69	13	18	70
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	56	22	22	46
301-500	67	16	17	108
501-900	62	19	19	199
901-1200	55	27	18	147
Powyżej 1200 zł	62	25	13	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	62	18	20	231
Średnie	59	23	18	442
Dobre	57	28	15	400
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	65	19	16	80
Raz w tygodniu	61	21	19	484
1-2 razy w miesiącu	60	23	17	179
Kilka razy w roku	55	28	16	192
W ogóle nie uczestniczy	54	32	14	136
Poglądy polityczne				
Lewica	58	34	8	143
Centrum	68	20	12	285
Prawica	60	28	12	334
Trudno powiedzieć	50	18	32	310

Tabela 4. Jak Pan(i) sady, jakie skutki będzie miała komercjalizacja szpitali? Czy, Pana(i) zdaniem, przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje, że **samorządy będą sprzedawać szpitale prywatnym inwestorom?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	59	16	25	1073
Płeć				
Mężczyźni	60	17	22	508
Kobiety	58	15	27	565
Wiek				
18-24 lata	54	21	25	155
25-34	61	17	22	196
35-44	69	14	17	168
45-54	64	17	19	170
55-64	55	19	26	186
65 lat i więcej	51	10	38	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	56	14	31	402
Miasto do 20 tys.	61	13	25	148
20-100 tys.	62	20	18	210
101-500 tys.	61	17	22	165
501 tys. i więcej mieszk.	59	19	22	147
Wykształcenie				
Podstawowe	46	13	41	289
Zasadnicze zawodowe	63	15	22	275
Średnie	63	20	17	360
Wyższe	66	16	18	149
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	60	16	24	83
Prac. umysł. niż. szczebla	69	17	14	80
Pracownicy fiz.- umysł.	63	19	18	102
Robotnicy wykwalifikowani	71	15	14	119
Robotnicy niewykwalifik.	57	13	30	50
Rolnicy	70	14	16	57
Pracujący na własny rach.	61	18	21	45
Bierni zawodowo				
Renciści	47	14	39	98
Emeryci	53	14	33	247
Uczniowie i studenci	49	26	25	69
Bezrobotni	58	19	23	73
Gospodynie domowe i inni	60	13	27	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	70	16	14	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	64	20	17	91
sekt. pryw. poza rolnict.	63	16	21	257
prywatnym gosp. rolnym	68	11	21	71
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	60	19	22	47
301-500	69	14	17	108
501-900	60	12	28	199
901-1200	57	18	24	147
Powyżej 1200 zł	60	18	22	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	59	15	26	231
Średnie	59	15	26	443
Dobre	59	18	23	400
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	53	14	33	80
Raz w tygodniu	61	15	24	484
1-2 razy w miesiącu	58	21	20	179
Kilka razy w roku	63	10	27	193
W ogóle nie uczestniczy	51	22	27	136
Poglądy polityczne				
Lewica	64	19	17	144
Centrum	65	14	21	285
Prawica	61	21	18	334
Trudno powiedzieć	49	12	40	310

Tabela 5. Jak Pan(i) sady, jakie skutki będzie miała komercjalizacja szpitali? Czy, Pana(i) zdaniem, przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje, że **utrudnione będzie uzyskanie pomocy w szpitalu w nagłych wypadkach?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	42	39	19	1073
Płeć				
Mężczyźni	41	43	16	508
Kobiety	44	35	21	565
Wiek				
18-24 lata	42	46	12	155
25-34	37	47	16	196
35-44	43	42	14	168
45-54	44	40	15	170
55-64	42	37	21	186
65 lat i więcej	46	22	32	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	46	29	26	402
Miasto do 20 tys.	47	32	20	148
20-100 tys.	40	45	15	210
101-500 tys.	46	40	15	165
501 tys. i więcej mieszk.	28	62	10	147
Wykształcenie				
Podstawowe	43	26	31	289
Zasadnicze zawodowe	49	33	18	275
Średnie	40	47	14	360
Wyższe	36	53	11	149
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	30	60	10	83
Prac. umysł. niż. szczebla	38	54	8	80
Pracownicy fiz.- umysł.	45	35	19	102
Robotnicy wykwalifikowani	39	45	16	119
Robotnicy niewykwalifik.	47	32	21	50
Rolnicy	50	37	14	57
Pracujący na własny rach.	39	53	8	45
Bierni zawodowo				
Renciści	44	33	23	98
Emeryci	46	26	29	247
Uczniowie i studenci	40	52	8	69
Bezrobotni	49	33	18	73
Gospodynie domowe i inni	34	34	32	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	45	45	10	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	46	43	11	91
sekt. pryw. poza rolnict.	35	48	17	257
prywatnym gosp. rolnym	48	34	18	71
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	48	29	23	47
301-500	41	43	15	108
501-900	50	30	20	199
901-1200	42	38	20	147
Powyżej 1200 zł	30	56	14	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	50	29	22	231
Średnie	42	36	22	443
Dobre	39	47	14	400
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	54	23	23	80
Raz w tygodniu	46	33	21	484
1-2 razy w miesiącu	41	40	19	179
Kilka razy w roku	33	51	16	193
W ogóle nie uczestniczy	36	49	15	136
Poglądy polityczne				
Lewica	42	46	11	144
Centrum	46	39	15	285
Prawica	40	47	13	334
Trudno powiedzieć	42	26	33	310

Tabela 6. Jak Pan(i) sady, jakie skutki będzie miała komercjalizacja szpitali? Czy, Pana(i) zdaniem, przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje, że **szpitale będą lepiej niż dotychczas gospodarować pieniędzmi?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	34	22	1073
Płeć				
Mężczyźni	49	32	19	508
Kobiety	39	37	25	565
Wiek				
18-24 lata	55	32	13	155
25-34	53	30	17	196
35-44	46	37	17	168
45-54	41	39	20	170
55-64	41	30	29	186
65 lat i więcej	28	40	32	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	38	28	402
Miasto do 20 tys.	40	34	26	148
20-100 tys.	49	32	19	210
101-500 tys.	47	37	16	165
501 tys. i więcej mieszk.	61	27	12	147
Wykształcenie				
Podstawowe	28	33	39	289
Zasadnicze zawodowe	39	38	23	275
Średnie	51	36	14	360
Wyższe	65	28	7	149
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	69	25	6	83
Prac. umysł. niż. szczebla	59	30	11	80
Pracownicy fiz.- umysł.	36	47	17	102
Robotnicy wykwalifikowani	44	36	20	119
Robotnicy niewykwalifik.	38	37	25	50
Rolnicy	39	39	21	57
Pracujący na własny rach.	76	19	5	45
Bierni zawodowo				
Renciści	28	37	35	98
Emeryci	35	36	29	247
Uczniowie i studenci	49	35	17	69
Bezrobotni	41	29	30	73
Gospodynie domowe i inni	42	31	27	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	52	37	10	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	36	47	18	91
sekt. pryw. poza rolnict.	57	29	14	257
prywatnym gosp. rolnym	36	37	27	71
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	33	38	30	47
301-500	44	37	19	108
501-900	35	38	27	199
901-1200	44	38	18	147
Powyżej 1200 zł	56	28	15	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	33	37	29	231
Średnie	39	37	24	443
Dobre	55	30	15	400
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	47	21	80
Raz w tygodniu	39	36	25	484
1-2 razy w miesiącu	44	37	19	179
Kilka razy w roku	52	29	20	193
W ogóle nie uczestniczy	57	26	17	136
Poglądy polityczne				
Lewica	62	28	10	144
Centrum	46	36	18	285
Prawica	50	36	15	334
Trudno powiedzieć	27	35	38	310

Tabela 7. Jak Pan(i) sady, jakie skutki będzie miała komercjalizacja szpitali? Czy, Pana(i) zdaniem, przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje, że **poprawi się jakość świadczonych przez nie usług medycznych?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	42	39	19	1073
Płeć				
Mężczyźni	45	38	17	508
Kobiety	39	40	21	565
Wiek				
18-24 lata	56	32	12	155
25-34	46	38	16	196
35-44	47	39	14	168
45-54	39	43	18	170
55-64	42	36	22	186
65 lat i więcej	25	45	31	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	32	42	26	402
Miasto do 20 tys.	36	40	23	148
20-100 tys.	48	38	14	210
101-500 tys.	47	38	15	165
501 tys. i więcej mieszk.	59	33	7	147
Wykształcenie				
Podstawowe	28	39	33	289
Zasadnicze zawodowe	40	41	20	275
Średnie	51	38	11	360
Wyższe	50	38	11	149
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	61	29	9	83
Prac. umysł. niż. szczebla	58	39	3	80
Pracownicy fiz.- umysł.	34	47	19	102
Robotnicy wykwalifikowani	41	43	16	119
Robotnicy niewykwalifik.	35	45	20	50
Rolnicy	32	50	19	57
Pracujący na własny rach.	58	31	11	45
Bierni zawodowo				
Renciści	31	40	29	98
Emeryci	31	42	27	247
Uczniowie i studenci	57	35	8	69
Bezrobotni	47	33	20	73
Gospodynie domowe i inni	50	21	29	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	48	40	12	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	35	53	12	91
sekt. pryw. poza rolnict.	51	35	14	257
prywatnym gosp. rolnym	31	45	23	71
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	39	33	28	47
301-500	47	36	17	108
501-900	36	41	23	199
901-1200	41	42	18	147
Powyżej 1200 zł	55	36	9	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	28	44	27	231
Średnie	40	39	21	443
Dobre	52	36	12	400
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	51	18	80
Raz w tygodniu	37	41	21	484
1-2 razy w miesiącu	43	40	17	179
Kilka razy w roku	48	37	15	193
W ogóle nie uczestniczy	55	26	19	136
Poglądy polityczne				
Lewica	54	37	10	144
Centrum	48	39	13	285
Prawica	45	41	14	334
Trudno powiedzieć	27	39	34	310

Tabela 8. Jak Pan(i) sądzi, jakie skutki będzie miała komercjalizacja szpitali? Czy, Pana(i) zdaniem, przekształcenie szpitali w spółki prawa handlowego spowoduje, że **szpitale będą likwidowane i w ich miejscu będzie prowadzona inna, bardziej dochodowa działalność?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	33	27	1073
Płeć				
Mężczyźni	38	38	24	508
Kobiety	43	28	30	565
Wiek				
18-24 lata	37	40	24	155
25-34	41	34	24	196
35-44	42	36	21	168
45-54	47	31	22	170
55-64	40	33	27	186
65 lat i więcej	36	23	41	198
Miejsce zamieszkania				
Wieś	41	25	35	402
Miasto do 20 tys.	45	24	31	148
20-100 tys.	37	39	23	210
101-500 tys.	47	34	19	165
501 tys. i więcej mieszk.	31	52	17	147
Wykształcenie				
Podstawowe	37	20	43	289
Zasadnicze zawodowe	45	29	26	275
Średnie	42	38	20	360
Wyższe	34	50	16	149
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	47	19	83
Prac.umysł.niż.szczebła	41	46	13	80
Pracownicy fiz.- umysł.	55	27	18	102
Robotnicy wykwalifikowani	40	37	23	119
Robotnicy niewykwalifik.	41	24	35	50
Rolnicy	53	24	24	57
Pracujący na własny rach.	34	42	24	45
Bierni zawodowo				
Renciści	39	20	41	98
Emeryci	39	27	34	247
Uczniowie i studenci	28	45	27	69
Bezrobotni	36	37	27	73
Gospodynie domowe i inni	45	28	28	49
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	49	34	18	134
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	51	32	18	91
sekt. pryw. poza rolnict.	36	41	22	257
prywatnym gosp. rolnym	54	21	25	71
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	48	22	30	47
301-500	44	31	25	108
501-900	45	25	29	199
901-1200	41	32	27	147
Powyżej 1200 zł	34	45	21	153
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	23	32	231
Średnie	40	31	29	443
Dobre	39	39	22	400
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	45	25	30	80
Raz w tygodniu	43	29	28	484
1-2 razy w miesiącu	41	36	24	179
Kilka razy w roku	37	32	32	193
W ogóle nie uczestniczy	33	48	19	136
Poglądy polityczne				
Lewica	45	37	17	144
Centrum	45	32	23	285
Prawica	38	43	19	334
Trudno powiedzieć	37	20	43	310

Tabela 9. Kto, Pana(i) zdaniem, straci, a kto zyska na komercjalizacji szpitali?
Czy **lekarze** zyskają czy też tracą na komercjalizacji?

(%)

	Raczej zyskają	Raczej straca	Ani nie zyskają, ani nie straca	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	65	5	13	17	1076
Płeć					
Mężczyźni	69	5	13	13	510
Kobiety	62	5	14	20	566
Wiek					
18-24 lata	67	6	14	13	156
25-34	71	5	13	11	198
35-44	61	7	20	13	168
45-54	71	3	13	13	170
55-64	65	5	11	19	186
65 lat i więcej	58	6	9	28	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	61	4	12	23	402
Miasto do 20 tys.	64	4	15	16	148
20-100 tys.	67	7	14	13	210
101-500 tys.	66	7	14	13	169
501 tys.i więcej mieszk.	75	6	11	8	147
Wykształcenie					
Podstawowe	63	3	8	26	289
Zasadnicze zawodowe	65	4	16	15	275
Średnie	64	7	16	13	362
Wyższe	73	7	10	9	150
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	70	9	16	5	83
Prac.umysł.niż.szczebla	67	6	20	7	80
Pracownicy fiz.- umysł.	64	11	13	12	103
Robotnicy wykwalifikowani	68	8	11	13	120
Robotnicy niewykwalifik.	72	1	18	8	50
Rolnicy	65	0	16	20	57
Pracujący na własny rach.	82	4	6	8	45
Bierni zawodowo					
Renciści	68	3	10	18	98
Emeryci	56	6	11	27	247
Uczniowie i studenci	75	3	11	11	70
Bezrobotni	62	0	18	20	73
Gospodynie domowe i inni	58	2	14	26	49
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	65	7	20	7	134
spółce właścicieli	72	5	11	11	91
prywatnych i państwa	71	8	12	10	259
sekt. pryw. poza rolnict.	63	2	14	20	71
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	67	7	14	12	47
301-500	67	6	15	12	108
501-900	60	9	14	17	200
901-1200	67	6	16	11	147
Powyżej 1200 zł	70	5	15	10	153
Ocena własnych war. mater.					
Złe	61	5	12	21	231
Średnie	66	5	12	18	444
Dobre	67	6	16	12	401
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	63	7	8	22	80
Raz w tygodniu	62	5	14	19	487
1-2 razy w miesiącu	67	7	12	15	179
Kilka razy w roku	66	5	17	11	194
W ogóle nie uczestniczy	74	4	10	11	136
Poglądy polityczne					
Lewica	72	6	17	5	144
Centrum	69	6	18	7	285
Prawica	69	7	11	14	334
Trudno powiedzieć	55	3	10	32	314

Tabela 10. Kto, Pana(i) zdaniem, straci, a kto zyska na komercjalizacji szpitali?
Czy **pacjenci** zyskają czy też tracą na komercjalizacji?

(%)

	Raczej zyskają	Raczej tracą	Ani nie zyskają, ani nie tracą	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	52	9	16	1076
Płeć					
Mężczyźni	27	50	9	13	510
Kobiety	19	54	9	17	566
Wiek					
18-24 lata	28	45	16	11	156
25-34	34	47	6	13	198
35-44	28	47	8	17	168
45-54	17	60	10	13	170
55-64	21	51	10	18	186
65 lat i więcej	12	62	6	19	198
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	56	8	18	402
Miasto do 20 tys.	23	57	2	18	148
20-100 tys.	26	46	14	14	210
101-500 tys.	21	56	10	13	169
501 tys.i więcej mieszk.	38	41	10	11	147
Wykształcenie					
Podstawowe	13	58	8	22	289
Zasadnicze zawodowe	19	60	9	13	275
Średnie	28	48	12	13	362
Wyższe	42	39	6	13	150
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	52	26	8	13	83
Prac.umysł.niż.szczebla	33	44	13	10	80
Pracownicy fiz.- umysł.	18	58	13	11	103
Robotnicy wykwalifikowani	25	53	7	15	120
Robotnicy niewykwalifik.	13	67	9	11	50
Rolnicy	16	59	7	18	57
Pracujący na własny rach.	29	52	9	10	45
Bierni zawodowo					
Renciści	18	58	7	17	98
Emeryci	14	60	7	19	247
Uczniowie i studenci	30	36	17	16	70
Bezrobotni	23	55	8	15	73
Gospodynie domowe i inni	27	45	5	23	49
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	27	52	7	13	134
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	26	57	10	7	91
sekt. pryw. poza rolnict.	30	45	11	14	259
prywatnym gosp. rolnym	16	58	6	20	71
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	14	63	10	13	47
301-500	21	61	9	9	108
501-900	17	55	10	18	200
901-1200	24	50	14	12	147
Powyżej 1200 zł	38	44	7	11	153
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	64	7	16	231
Średnie	18	56	10	17	444
Dobre	35	42	10	13	401
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	16	60	5	20	80
Raz w tygodniu	18	57	9	17	487
1-2 razy w miesiącu	24	48	11	18	179
Kilka razy w roku	31	48	10	11	194
W ogóle nie uczestniczy	36	43	9	12	136
Poglądy polityczne					
Lewica	27	56	10	8	144
Centrum	24	55	11	10	285
Prawica	27	49	10	14	334
Trudno powiedzieć	16	52	6	26	314